

Kako pripremiti dijete za jaslice/vrtić

Polazak u jaslice, odnosno vrtić za svako dijete predstavlja veliku promjenu u životu. Dijete dolazi iz obitelji gdje se osjećalo sigurno, u njemu nepoznatu sredinu, među nepoznate osobe. Potrebno je proteći određeno vrijeme tijekom kojega se dijete prilagođava novoj sredini, upoznaje odgojitelje i nove prijatelje. Svako dijete prolazi kroz taj period, samo što se neka djeca prilagođavaju brže (za samo nekoliko dana), dok je drugoj djeci potrebno dulje vrijeme (i do 2 mjeseca). Neka djeca reagiraju burnije, a neka i ne pokazuju veće promjene u ponašanju. Promjene u ponašanju tijekom prilagodbe djeteta su prolazna pojava i dobro je biti pripremljen na njih, kako bi djetetu mogli što bolje pomoći u prilagodbi.

KAKO SE DJECA PONAŠAJU TIJEKOM PRILAGODBE

Tri su osnovna tipa adaptacije:

1. LAKA ADAPTACIJA
2. ADAPTACIJA SREDNJE TEŽINE
3. TEŠKA ADAPTACIJA

LAKA ADAPTACIJA

Normalna reakcija na promjenu okoline kod djece koja imaju optimalne odgojne uvjete i koja su uspostavila sigurnu i stabilnu emocionalnu vezu sa roditeljima; kod takve djece sve reakcije i promjene u ponašanju normaliziraju se tijekom 10 - 15 dana boravka u vrtiću - jaslicama.

ADAPTACIJA SREDNJE TEŽINE

Promjene u ponašanju su produljene i stabiliziraju se do 30 dana boravka u vrtiću - jaslicama.

TEŠKA ADAPTACIJA

Dugotrajniji i naporniji poremećaj ponašanja koji može trajati 2 - 6 mjeseci; često je kod takve djece prisutno više nepovoljnih faktora koji produžuju razdoblje adaptacije: obolijevanje, nepovoljni obiteljski uvjeti uz neprimjerene odgojne utjecaje i dr.

Najveći broj djece prođe proces prilagodbe bez većih poremećaja ponašanja, a samo mali broj prolazi teži oblik adaptacije.

Neka djeca otvoreno negoduju, redovito burno reaguju kod rastajanja s roditeljima, plaču, odbijaju komunikaciju. Ne prihvaćaju i otvoreno se bune protiv nove situacije. Treba napomenuti da je trenutak rastanka krizni trenutak i da se većina djece nakon što roditelj ode primiri i zaigra.

Neka djeca prve dane ulaze u sobu bez otpora zainteresirana za nove igračke, da bi se otpor pojavio treći dan ili idući tjedan, kada shvate da je odlazak u vrtić svakodnevnik, a u njemu se ne osjećaju još sigurno.

Burno reaguju obično mlađa djeca. Starija će poslušno ući u sobu, ali će veći dio dana šutjeti, stajati pokraj vratiju, odbijati komunikaciju s odgojiteljem ili drugom djecom.

Ponekad dijete u jaslama / vrtiću odbija jesti, teško se uspijeva, nemirno spava i inače je plačljivo bez vidljivog razloga.

Neka djeca reaguju regresijom u ponašanju. Dijete koje je prohodalo opet pribjegava puzanju, dijete koje je nedavno uspostavilo kontrolu stolice, sada opet obavlja nuždu u gaćice, ono koje je komuniciralo riječima sada opet pribjegava gestama i sl.

Razlog takvog ponašanja nije zaostajanje u razvoju. U želji da bude zaštićeno, dijete bira ona ponašanja koja mu nude veću sigurnost.

O tome koliko dugo će trajati period adaptacije i kako će se dijete ponašati tijekom tog perioda velikim dijelom ovisi:

- o starosti djeteta - lakše se prilagođavaju starija nego mlađa djeca
- o dosadašnjim kontaktima s većim brojem djece i odraslima - kakva iskustva dijete ima u odvajanju od roditelja
- o individualnim osobinama djeteta, stupnju njegova razvoja i zdravstvenom stanju
- o tome da li je i na koji način dijete pripremano na polazak u jaslice/vrtić
- o redovitosti dolaženja u ustanovu tijekom perioda prilagodbe - izostanci produžuju vrijeme prilagodbe.

KAKO MOŽEMO POMOĆI DJETETU DA SE ŠTO BRŽE I LAKŠE PRILAGODI

PRIJE SAMOG POLASKA:

1. Češće razgovarati s djetetom o polasku u vrtić na način:

- da je vrtić mjesto gdje ima puno igračaka i djece
- u kojem se znaju igrati zanimljivih igara
- pričati što će se sve raditi u vrtiću i kako će teći njegov boravak (s djetetom možete pregledati slikovnicu "Jedan dan u vrtiću", Forum d.o.o., Zadar, 2008. i "Moj prvi rječnik - U vrtiću", Egomont d.o.o., Zagreb, 2003. koje su dostupne u Gradskoj knjižnici "I. G. Kovačić")
- nikako ne plašiti dijete vrtićem (tamo se mora sve pojesti, mora se spavati, vidjet ćeš ti kad dođeš u vrtić i slične izjave)

2. Prilagoditi ritam djetetova života u obitelji onom kojim će živjeti u vrtiću

3. Privikavati dijete na noćnu posudu, da jede žlicom, pije iz šalice

4. Osamostaljavati dijete u oblačenju, svlačenju, održavanju higijene i prehrane (za dijete vrtićkog uzrasta).

KADA KRENE U JASLICE / VRTIĆ:

1. Poželjno je da prve dane (1-2 tjedna) dijete dolazi u vrtić na kraće vrijeme.

2. Ponijeti sa sobom neku djetetu dragu igračku ili predmet - oni mu pružaju sigurnost (bočica, gaza i sl.)

3. Tijekom perioda prilagodbe nije poželjno navikavati dijete na nove oblike ponašanja (navikavanje na noćnu posudu, odvikavanje od bočice, dude)

Ako željeno ponašanje nije usvojeno do polaska u jaslice/vrtić, tijekom prilagodbe svakako ga nije dobro poticati, nego ostaviti za vrijeme kada se dijete prilagodi novim promjenama u svom životu.

4. Vrlo je važan jutarnji rastanak s djetetom u jaslicama / vrtiću.

Roditelj treba biti smiren, nikako djetetu ne smije pokazati svoju zabrinutost ili žalost što ga ostavlja. Dijete će to osjetiti pa će se i ono tako osjećati. Rastanak s djetetom se ne smije odgađati u nedogled. Dugo smirivanje djeteta ili ponovno vraćanje ne preporuča se, jer dijete plače. Dijete će ubuduće plakati duže očekujući da se roditelj vrati.

5. Važno je ostvariti dobar kontakt s odgojiteljem.

Odgojitelji postaju vrlo važne osobe u životu djeteta i ono će biti smirenije i osjećat će se sigurnije ako vidi da njegovi roditelji i odgojitelji razgovaraju ljubazno.

6. Po povratku iz vrtića, dobro je više vremena provoditi s djetetom. Šetati, igrati se, pričati priče, pružati nježnost, pokazati interes za njegove doživljaje iz vrtića.

Nakon nekog vremena, kada se dijete prilagodi i oslobodi straha od nepoznatog, jaslice/vrtić će postati mjesto u koje će dijete rado dolaziti i gdje će provoditi vrijeme u igri s novim prijateljima.

Nadamo se da smo vam ovim savjetima pomogli da to vrijeme dođe što prije.

pripremila: psihologinja prof. Ana Budimir

